

держави і місцевого самоврядування; - гарантована громадянину державою можливість брати участь у виборах державних органів та органів місцевого самоврядування.

2. Принципи виборчого права є основоположні начала, які пронизують зміст виборчого права і на основі яких воно будується.

3. Принципи виборчого права - це обов'язкові вимоги та умови, без дотримання яких будь-які вибори не можуть бути визнані легітимними. Ці принципи сформульовані в міжнародно-правових актах, конституціях зарубіжних країн.

Список використаних джерел:

1. Иванченко А. Современные избирательные системы: Испания, США, Финляндия, Япония / А.Г. Орлов, В.И. Лафитский, И.А. Ракитская, Т.О. Кузнецова; науч. ред. А.В. Иванченко, В.И. Лафитский. Москва: РЦОИТ: Типография «Новости», 2009. - 448 с.

2. Шаповал В.М. Конституційне право зарубіжних країн: Підручник. Київ: АртЕк, Вища шк., 1998. 284 с.

3. Ковриженко Д.С. Парламентські вибори в Європейському Союзі / Д.С. Ковриженко, Д.М. Котляр, А.М. Євгенєва, Г.П. Асланян, В.М. Замніус. Київ: Міленіум, 2002. 116 с.

4. Мельниченко В. Виборчі системи у світовій політичній практиці / В. Мельниченко // Віче. 1997 р. №3. С. 66-88.

5. Мяловицька Н. Виборчі системи: досвід європейських держав URL: http://www.cvk.gov.ua/visnyk/pdf/2008_1/visnik_st_14.pdf

6. Наход М. Взаємозв'язок виборчих систем із моделями управління виборчим процесом у європейських країнах / М. Наход // Ефективність державного управління. 2011. Вип. 26. С. 96.

7. Поняття, характеристика та риси мажоритарної виборчої системи URL: <http://osvita.ua/vnz/reports/law/9529/>

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА ГРОМАДЯН НА ДЕРЖАВНУ СЛУЖБУ ОРГАНАМИ ДЕРЖПАНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

Іванов Б.М., здобувач ступеня вищої освіти магістра 1 курсу Навчально-наукового інституту заочного та дистанційного навчання, Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: старший викладач кафедри конституційного права та прав людини, Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Сьох К.Я.**

Серед закріплених Конституцією України прав та свобод людини і громадянина виокремлено право громадян України на «участь в управлінні державними справами, у всеукраїнському та місцевих референдумах, вільно обирати й бути обраними до органів державної влади та органів місцевого самоврядування, користуватися рівним правом доступу до державної служби та служби в органах місцевого самоврядування» (стаття 38). Відповідно до частини 2 статті 3 Конституції України «забезпечення прав і свобод людини є головним

обов'язком держави» [2]. Отже, виходячи з цих норм Конституції кожен громадянин України має право на державну службу, а держава має забезпечити дане право. Але, нажаль, при реалізації громадянами права на державну службу громадяни стикаються з безліччями проблем, які не врегульовані нормативно-правовими актами України, тому дана тема є досить актуальною для дослідження.

Аналізуючи дослідження науковців та нормативно-правові акти, можна зазначити, що державна служба – це діяльність яка полягає у виконанні державними службовцями завдань і функцій держави, що реалізуються через відповідні державні органи. Державний службовець - це громадянин України, який займає посаду державної служби в органі державної влади, іншому державному органі, його апараті (секретаріаті) (далі - державний орган), одержує заробітну плату за рахунок коштів державного бюджету та здійснює встановлені для цієї посади повноваження, безпосередньо пов'язані з виконанням завдань і функцій такого державного органу, а також дотримується принципів державної служби [3]. Отже, вступаючи на державну службу, громадянин має зобов'язання сумлінно виконувати завдання та функції держави, а державний орган який представляє державу, має створити відповідні умови праці.

Україна на даний час переживає час реформ та змін, та перебуває в процесі пошуку оптимальної політико-правової моделі розбудови держави, яка б відповідала європейським стандартам та загально визнаній системі цінностей. І саме, побудова професійної державної служби є однією з ключових реформ , передбачених Угодою про асоціацію між Україною та Європейським Союзом , Стратегією сталого розвитку «Україна 2020» та Програмою діяльності Кабінету Міністрів України . Саме від професійних державних службовців залежить спроможність реалізувати всі інші реальні зміни в країні та забезпечити демократичне управління [4, с. 4].

Без сумніву , від високого рівня організаційно -правового забезпечення функціонування органів державного управління, професіоналізму, фаховості, сумлінного ставлення державних службовців до виконання своїх посадових обов'язків, глибокого розуміння ними сучасних соціально -політичних змін у нашій державі та ідеологічної суті глобальних , засадничих перетворень у нашому суспільстві багато в чому залежить успіх реформаторських процесів у нашій країні [1, с. 60].

У даному випадку мова йде про формування так званого вихованого середовища, яке налаштоване на підтримку, участь, розуміння. Це надзвичайно складна справа, яка потребує значних зусиль як окремих державних органів , державних службовців, так і держави в цілому щодо формування позитивного іміджу державної служби у суспільстві , зміни стереотипів що до неї тощо. Це має бути цілеспрямована державна політика, яка реалізується кожного дня , сукупністю різноманітних форм та методів , на різних рівнях функціонування суспільства, включаючи у тому числі постійний вимір рівня задоволення споживачів державних послуг.

Для забезпечення права на державну службу держава повинна мати ефективні, чіткі та зрозумілі у використанні нормативно-правові акти, які

пояснюють всі етапи вступу та проходження державної служби громадянами України. Ми маємо Закон України «Про державну службу» від 10 грудня 2015 р. який визначає принципи, правові та організаційні засади забезпечення публічної, професійної, політично неупередженої, ефективної, орієнтованої на громадян державної служби, яка функціонує в інтересах держави і суспільства, а також порядок реалізації громадянами України права рівного доступу до державної служби, що базується на їхніх особистих якостях та досягненнях. Водночас цим нормативно-правовим актом не вичерпує проблеми регулювання та практичної реалізації конституційних прав громадян України на державну службу. Даний нормативно-правовий акт перебуває в постійному вдосконаленні і останні зміни були внесені в цьому році [3]. Тобто, законодавець України шукає оптимальний варіант забезпечення права громадян на державну службу.

Відповідно до вищевказаного Закону, кожен має право на вступ до державної служби, якщо він відповідає певним критеріям та пройшов конкурсний відбір, який є обов'язковим при вступі до державної служби. На нашу думку, саме проходження кандидатом на посаду в органи державної служби конкурсного відбору, дає кожному реалізувати право на державну службу. Але, в тому випадку, коли Комісія яка забезпечує проходження даного конкурсу, є незалежною та немає ніяких конфліктних інтересів. Після проходження конкурсного відбору кандидатом, яке проходить у вигляді незалежного тестування, наступним етапом є співбесіда. Як показує особистий досвід, проходження тестування є досить прозорим і незалежним та доступ дійсно мають громадяни України які відповідають критеріям обраної посади, що не можна сказати про співбесіду. Співбесіда – це спілкування з кандидатом на посаду, представниками органу державної влади та Комісією. Нажаль, ми можемо стверджувати, що на даному етапі ніякої прозорості немає і як правило проходять дане випробування ті кандидати, які мають певні привілеї. На даному етапі можна спостерігати корупційні схеми та зв'язки, які призводять до прийняття на державну службу некомпетентних службовців, від чого страждає держава в цілому.

Висновки. Отже, реформа державної служби України, успішність її реалізації у першу чергу залежить від вирішення кадрових проблем, створення умов для формування та раціонального використання професіоналів з розвинутим почуттям обов'язку та відповідальності, здатних та готових забезпечувати ефективне виконання всього спектру завдань державного управління. Для цього необхідно на усі посади держслужби, включно з вищими управлінськими посадами, встановлюється винятково конкурсна процедура призначення. В свою чергу, органи державної влади мають відповідальніше поставитися до відбору кандидатів на посади, а правоохоронні органи контролювати, щоб право кожного громадянина не було порушене.

Список використаних джерел

1. Державна служба : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; редкол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), О. Ю. Оболенський (заст. голови), С. М. Серьогін (заст. голови) [та ін.]. Київ; Одеса: НАДУ, 2012. Т. 1. 372 с.
2. Конституція України, прийнята Верховною Радою України 28.06.1996 р.

3. Про державну службу: Закон України від 10 грудня 2015 р. № 889-VIII
URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/889-19>.

4. Реформа державної служби у питаннях та відповідях : практичний Р 45 посібник для керівників служб управління персоналом / [М. Канавець (кер. авт. колективу), Ю. Лихач, А. Кукуля, І. Роцин, О. Романюк, А. Астапов; за заг. ред. К. Ващенко]. Київ: Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2016. 176 с.

ДІЯ ПРИНЦИПУ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА В КРИМІНАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ

Іващенко В.О., професор кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

Відповідно до ст. 8 Конституції України в Україні визнається і діє принцип верховенства права. Конституція України має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй [1]. Тому принцип верховенства права має відображатися у всіх галузях вітчизняного законодавства, в тому числі і кримінальному. У свою чергу відповідно до ч. 1 ст. 3 Кримінального кодексу України (далі – КК) законодавство України про кримінальну відповідальність становить КК, який ґрунтується на Конституції України та загальновизнаних принципах і нормах міжнародного права [2].

У рішенні Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 69 КК (справа про призначення судом більш м'якого покарання) від 2 листопада 2004 року № 15-рп/2004 [3] зазначено, що верховенство права – це панування права в суспільстві. Верховенство права вимагає від держави його втілення у правотворчу та правозастосовну діяльність, зокрема у закони, які за своїм змістом мають бути проникнуті передусім ідеями соціальної справедливості, свободи, рівності тощо. Одним з проявів верховенства права є те, що право не обмежується лише законодавством як однією з його форм, а включає й інші соціальні регулятори, зокрема норми моралі, традиції, звичаї тощо, які легітимовані суспільством і зумовлені історично досягнутим культурним рівнем суспільства. Всі ці елементи права об'єднуються якістю, що відповідає ідеології справедливості, ідеї права, яка значною мірою дістала відображення в Конституції України.

Європейська Комісія «За демократію через право» (Венеційська Комісія) в доповіді «Верховенство права», схваленій на пленарному засіданні, яке відбулося 25-26 березня 2011 року, зазначила, що елементами верховенства права є законність, включаючи прозорий, підзвітний та демократичний процес введення в дію приписів права; юридична визначеність; заборона свавілля; доступ до правосуддя, представленого незалежними та безсторонніми судами,